

מתוק מדבש

כניסת השבת – 16.06
יציאת השבת – 17.15
רבנו תם (72 דקות זמניות) - 17.38
(אופק חדרה)

יום שישי בשעה 15.06 שיעור 'בואי כלה'
על פרשת השבוע: (להאזנה 03-6171111)
יעזר חי יצאנו מאתר 'קול הפלג'

שבת קודש 14.30 - שיעור 15.30 - מנחה
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה

שנה עשירית - גיליון 373
פרשת ויצא תשפ"ד

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א

שפת הכנסת 'פית יוסף' ואפסות אחים' אפסות אולגה
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

אבנים קדושים של בית המקדש, להגן על הראש (משכן הנשמה והדעת), כי עליו עיקר הפחד. ואז, כאשר השכל שמור, אין חשש מחיות רעות, ועם ישראל חי וקיים בקדושתו ובטהרתו. *מתוק מדבש!*
*****

וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך (כח, כב')

המילה 'כל' באה לרבות. ומה היא באה לרבות כאן? אומר ר' מאיר שפירא מלובלין זצ"ל: מקובל שמעשרות נותנים מכסף ומממון. המילה 'כל' באה לרבות נתינת מעשר גם **מהחכמה** שהקב"ה חנן אותך. וכך היה הרב זצ"ל מנהיג בישיבת 'חכמי לובלין' - הייתה שעה ביום שנקראה 'סדר עֶזְרָה', כל תלמיד היה לוקח תלמיד אחר ועוזר לו להבין את מה שהיה קשה לו בלימוד.

וראה זה פלא, לא רק שהמלמדים לא הפסידו מכך, אלא אדרבה, הם הספיקו ללמוד הרבה יותר ובעיקר בהבנה גדולה.

ובעניין זה חידוש נפלא מבעל ה'הפלאה' זיע"א:

הפסוק אומר: 'צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה' וההסבר הוא כך: עץ התמר נחשב כידוע כסוג של ארז, אך בעוד שארז הלבנון הוא עץ גבוה ואדיר ממדים, הרי ש'דקל התמר' הוא קטן (יחסית לארז). ומדוע? התשובה היא: כיוון שהדקל מוציא פירות ולכן הוא 'מפסיד' בכך את התפתחותו העצמית, בעוד שהארז שלא מוציא פירות, גדל וצומח לממדים עצומים.

לפי זה מסביר בעל ה'הפלאה': 'צדיק כתמר יפרח' - הצדיק מצוּנָה להיות כמו עץ התמר ולדאוג ללמד את תורתו הלאה לבניו ולתלמידיו.

ואם תאמר, אולי כמו הדקל הוא יפסיד ולא יתפתח בעצמו בתורה? על זה בא הכתוב ומבטיח: 'כארז בלבנון ישגה' - להיפך, ככל שתעניק מתורתך לאחרים, כך תגדל אתה בעצמך לעילא ולעילא *מתוק מדבש!*
*****

הכי אחי אתה ועבדתני חינם הגידה לי מה משכורתך (כס, טו)

ויש לשאול - לבן הארמי היה ראש הרמאים בדורו, החליף את משכורת יעקב אבינו עשרת מונים, ניצלו והעבידו בפרך. ולפתע - עדינות כזו, אצילות נפש, אינו רוצה עבודת חינם, מתנדב לשלם!

מסביר ה'כלי חמדה' נפלא (מעייני השבוע): ואכן, לבן לא גילה כאן פרץ נדיבות, ההיפך הוא הנכון. כי הפתגם בערבית אומר: 'אל בקשיש ראל', הדורון עולה ביוקר. כי מקבל המתנה משתעבד בהכרת הטוב, ואחר כך לא יוכל לסרב לכל בקשה, ומי יודע כמה יצטרך לשלם.

ולכן אמר לבן: 'הגידה לי מה משכורתך' ואדע כמה לשלם, ולא אעמוד בפני הפתעות.

וכך היה הרב מבריסק, מן הגר"ז זצ"ל, אומר: 'התשלום הזול ביותר, הוא בכסף!'... *מתוק מדבש!*

הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעך (כח, יג')
פרשת השבוע אנו רואים כי הקב"ה נותן 'מתנות' לאבותינו במצב של מצוקה. כך ליעקב שחולם חלום מלא הבטחות בשעה שהוא במצוקה. לאה ורחל מקבלות ילדים לאחר עקרות. למה?

להבנת התשובה סיפור - יהודי תושב ביתר עילית סיפר לרב פנחס שפר שליט"א (גיליון 'השגחה פרטית') כי בליל שבת בראשית נשמעו אזעקות והכרוז נודיע על חדירת מחבלים ל"ע. 'היינו בלחץ נוראי... נכנסנו לממ"ד בפחד גדול. ברוך ה' הכל עבר בשלום'. ומוסיף היהודי 'ואולם בדיעבד אני רוצה לומר כי הדקות הללו היו נשגבות, היינו מחוברים כל כך לקב"ה מה שלא זכינו מעולם'.
כי לפעמים הקב"ה שובר את הכלים כדי שנתחבר אליו.

ובעניין זה מסופר על משפחה חסידית מבני ברק שזכו

שכל בנייהם היו למופת, הרוו נחת וזכו לשידוכים טובים. רק הבן האחרון סטה מן הדרך ל"ע ועשה בושות להורים. האבא חשב לסלק אותו מהבית, הוא פנה לאדמו"ר וביקש את אישורו. אמר לו הרבי 'אני מתפלא עליך... הקב"ה שלח לך מתנה. הרי בכל הילדים שעשו לך נחת לא הסתכלתם על הקב"ה... מה עשה ה'? שלח לך ילד שיעשה לך צרות וכך אתה תתפלל יותר מעומק ותתחבר לקב"ה. ודווקא אותו אתה רוצה לזרוק?'

שברון לב הוא נורא מצד אחד **ומאיך הוא מתנה** כי

'קרוב ה' לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע'.

וכך מבאר המלבי"ם: 'העונה לשבורי לב - לישראל שליבם נשבר על צרתם ומחבש לעצבתם - כי תחת העצב ימלאו שמחה וגיל'. *מתוק מדבש!*

ובעניין זה מילתא דגדולתא

קאמר אומר לחכמי 'אף תאף, נשבר לי שן במסרק'.

אז מה? איך שני"ס במסרק'.

אומר הקאמר 'אף, יש שן האחרונה'...
*****

ויקח מאבני המקום ושם מראשותיו (כח, יא')

רש"י: **וישם מראשותיו** - עשאן כמין מרוב סביב לראשו, שירא מפני חיות רעות

ויש לשאול: אם יעקב פחד מפני חיות רעות, מדוע פחד רק על ראשו? הרי עליו להגן על כל גופו מפני אותן חיות? מבאר נפלא ב'ליקוטי שיחות' (הובא ב'לבושי יוסף') ידועים דברי הרמב"ן ש'מעשה אבות סימן לבנים' וכל החלום הזה וכל גלויות יעקב סימן הן לבנים, והכוונה כאן כי כשילכו ישראל בגלות, יפחדו מחיות רעות - דעות רעות והשקפות רעות, פן יכנסו בראשם דעות מינים ואפיקורסים ושמה חלילה תתבלבל דעתם, וזאת הסכנה תהא על כל הגוף, לכן יעקב אבינו, בידעו את המצב, לקח 'מאבני המקום'

המעט קחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני (ל', טו')
מובא בגמרא (מגילה יג', ב') 'מתוך צניעות שהייתה בה ברחל זכתה ויצא ממנה שאול' שואלת הגמרא: איזו צניעות הייתה ברחל? מתרצת הגמרא שמסרה סימנים לרחל שלא תתבייש.

ויש לשאול: מה הקשר לצניעות? אולי זו מידה טובה של ותרנות, לחשוב על הזולת, וכו'.

מתוך ר' אבישי יוחננוף ה"ו (ליקוטי שמואל) בנוהג שבעולם, אדם שעושה טובה לרעהו, משתדל בכל צורה שהיא להזכור לו זאת... אבל אצל רחל ראינו מעלה גדולה. לא רק שהיא מסרה את הסימנים בהקרבה עצומה, אלא גם אחרי שנים - במעשה הדודאים, כשלאה באה אליה בטענה: 'המעט קחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני' הרי יכלה רחל להשיבה מנה אחת אפיים: 'אישך?! הרי כל מה שאת נשואה לו זה בזכות החסד שלי שמסרתי לך את הסימנים' אבל רחל שתקה.

וזוהי צניעות מופלגת. לא החשיב בכלל את מעלתה על המעשה שהיא עשתה... **מתוק מדבא!**

*****

ויאמר לבן ליעקב הנה הגל הזה והנה המצבה אשר יריתי ביני ובינך (לא', נא')

בספר 'טעמא דקרא' מביא הגר"ח קנייבסקי זצ"ל בשם אביו הסטייפלער זצ"ל, שכאן רצה הכתוב להראות את עוצם שקריו של לבן, שהרי הכתוב מספר שיעקב לקח אבן, כמו שאמר לבניו לאסוף אבנים עד שעשו גל אבנים, והנה בתוך כדי דיבור בא לבן ואומר 'הגל הזה... אשר יריתי והרי הוא בכלל לא נגע בכל האבנים... שקרן!!! **מתוק מדבא!**

*****

חידה מצוינת (המקור יפורסם עם התשובה):

ארבעה חברים - ראובן מעזון לוי ויהודה נפלא, לפתח הם נלכדו כי ראובן חייב למעזון 100 ₪. מעזון חייב ללוי 200 ₪. לוי חייב ליהודה 300 ₪. ויהודה חייב לראובן 400 ₪. הם החליטו לסיים את כל החובות. האלה: מהו המספר המינימלי של הצטרות עצמית לפיצול, כאשר הצברה היא מסירת 100 ₪ לפדא מאחד לפדא? (תשובות ניתן לפתח בתחית הכיפיון)

רציון וסיפור - חוכה חצי עצה וכשהיצ התור - הפך

ויזכור א-לוקים את רחל וישמע אליה א-לוקים ויפתח את רחמה (ל', כב')

רש"י - זכר לה שמסרה סימניה לאחותה...

בשעה שהחריבו האויבים את בית המקדש ויצאו ישראל לגלות, עמדו כל אבותינו ובקשו רחמים על עם ישראל והקב"ה לא קיבל את דבריהם, עד שקמה רחל אמנו ע"ה ואמרה (איכה רבה) 'ריבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך שיעקב עבדך אהבני אהבה יתרה ועבד בשבילי לאבא שבע שנים. וכשהשלימו אותן שבע שנים והגיע זמן נישואי לבעלי יעץ אבי להחליפני לבעלי אחותי והוקשה עלי הדבר עד מאוד... והודעתי לבעלי ומסרתי לו סימן שיכיר ביני ובין אחותי... ולאחר מכן ניחמתי בעצמי וריחמתי על אחותי שלא תצא לחרפה ולערב החליפו

אחותי לבעלי בשבילי, ומסרתי לאחותי כל הסמנים שמסרתי לבעלי כדי שיהיה סבור שהיא רחל... וגמלתי חסד עמה ולא קנאתי בה ולא הוצאתיה לחרפה'.

'ומה אני שאני בשר ודם, לא קנאתי לצרה שלי ולא הוצאתיה לבושה ולחרפה. ואתה מלך חי וקיים - מפני מה קנאת לעבודת כוכבים שאין בה ממש? והגלית בני ונהרגו בחרב ועשו אויבים בם כרצונם?'

מיד נתגלגלו רחמיו של הקב"ה ואמר 'בשבילך רחל אני מחזיר את ישראל למקומן' וזה שנאמר (ירמיה לא, יד) 'קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להינחם על בניה כי איננו' וכתב (שם) 'כה אמר ה' מעני קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך... ויש תקוה לאחריתך ושבנו בנים לגבולם'

ובעניין 'מניעת צער' להלן סיפור נפלא ('אגעדאנק'): סיפר יהודי חשוב: אני גר בירושלים, לפני חצי שנה ירדתי לצרכניה לקנות מוצרים. אני מגיע לתור, היה תור ארוך של שלושים אנשים. אני מחכה בסבלנות, אולי חצי שעה אני מחכה בתור. לפני היה אברך מתוק, אציל ועדין נפש. עמד עם שקית ובה שלושה מוצרים, אבל הוא מחכה. התור מתקדם לאט, והנה הוא כבר כמעט מגיע לקופה. ופתאום הוא נעצר, אומר לקופאית: 'סליחה, הייתה לי טעות'. הוא יוצא מהתור, מחזיר את המוצרים למקום ויוצא מהחנות.

הייתי מופתע ממנו. אדם ממתין חצי שעה, וכאשר מגיע תורו הוא מחזיר את המוצרים למקומם?! בינתיים הגיע תורי, שילמתי על המוצרים שקניתי ומיהרתי החוצה כדי להשיג את היהודי הזה. הייתי סקרן לדעת מה גרם לו לשנות את דעתו ולהחזיר את המוצרים למדפים, בדיוק כאשר כבר הגיע תורו לשלם. עצרתי בחוץ את היהודי הזה והצגתי בפניו את תמיהתי.

וכך הוא מספר לי: 'אני נשוי כמעט שנתיים, והנה לפני שבועות ספורים אשתי ילדה בחסדי שמים תינוק חמוד. הבוקר ביקשה ממני אשתי לרדת לצרכניה ולקנות כמה פריטים שהיא זקוקה לתינוק. המתנתי, כפי שראית, בתור בסבלנות, והנה כמעט לפני שהגיע תורי הוחלפו הקופאיות, הקופאית השנייה היא תושבת השכונה שלנו. היא נשואה כבר חמש-עשרה שנה ואין לה ילדים.

אני אברך צעיר, והיא מכירה את המשפחה שלנו. אם אגיע לקופה והיא תראה שאני קונה מוצרים לתינוק, הלב שלה ימס. הידיים שלה ירעדו מרוב צער, בראותה כי אנחנו כבר זכינו לילד ואילו היא עדיין בלי ילדים.

אמור לי אתה: וכי זה מה שהקב"ה רוצה שאעשה? האם שווה לי החיסכון של כמה שקלים בקניה בצרכניה הזאת, כדי לצער אישה כאובה? אני אלך לקנות במקום אחר, קצת יקר יותר, אשלם עוד כמה שקלים אבל לא אצער את הזולת!'

אניס יקריס! באו אמור כולנו אל כבוד הולדת, אל זצ"ל יבדו והקב"ה יראה בצרכנו ויאלף אהרה.

ה' יזכנו, אמנו! שבת שלום ומבורך!

לע"נ: אבי מורי ממוסד בן גזרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל מויר המיר ר' עמרם בן רחל ז"ל / יעקב בן רבקה ז"ל / תמר בת מוזל ז"ל יחזקאל מיצלאי בן רחל ז"ל / מימון ספירו בן מוזל טוב ז"ל רחל (ירשל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל

להצלחת: מכלוף מיכאל בן לואיז - רפוי"ש / דקל מלכה - להצלחה אורי ישראל - רפוי"ש / סוזן בת ימנה - רפוי"ש דוריאן הודיה בת נעמי ונועם חן בת שולה - רפואה שלימה אהרון בן מסעודה - רפוי"ש